

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště č. 10

Pardubice

okresní pracoviště Svitavy

Inspekční zpráva

Základní škola

Svitavy, ul. Felberova 2

Identifikátor ředitelství/IZO:

600 100 901/049 328 280

Zřizovatel:

Město Svitavy, Městský úřad, T. G. Masaryka, 368 02 Svitavy

Školský úřad:

Svitavy, Lanškrounská ul. č. 2

Čj.	105 027/99-2082
Signatura	kj4cs102.doc

OBSAH

1 ÚVOD	3
1.1 Předmět inspekce	3
1.2 Termín inspekce	3
1.3 Složení inspekčního týmu	3
1.4 Ředitel(ka) školy	3
1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá	3
2 VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLY	4
2.1 Výchovně vzdělávací program, učební plány a učební osnovy, případně jiné schválené učební dokumenty	4
2.2 Další informace o výchovně vzdělávacím programu školy	5
2.3 Přehled o počtu ročníků, tříd a žáků	5
3 ŘÍZENÍ ŠKOLY	6
3.1 Koncepční záměry školy, plánování výchovně vzdělávací činnosti	6
3.2 Plnění učebních plánů a učebních osnov, případně jiných schválených učebních dokumentů	7
3.3 Odborné a pedagogické řízení	7
3.3.1 Organizační struktura školy	7
3.3.2 Personální struktura školy	8
3.3.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků	8
3.4 Kontrolní systém školy, kontrola a hodnocení	8
3.5 Informační systém školy - vnitřní a vnější	9
3.6 Vedení povinné dokumentace	10
3.7 Výroční zpráva	11
3.8 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům	11
4 PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI .13	
4.1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků	13
4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek školy	13
4.3 Hodnocení školy z hlediska kvality vyučování	14
4.4 Hodnocení školy z hlediska úrovně výsledků učení	21
4.5 Hodnocení školy z hlediska rozvoje osobnosti žáků	22
4.6 Hodnocení výchovného poradenství	22
4.7 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost školy	23
4.8 Hodnocení činnosti školských zařízení, která jsou součástí školy	23
5 ZÁVĚR	25
5.1 Závěry inspekce	25
5.2 Doporučení inspekce k další činnosti školy	25
5.3 Datum vyhotovení zprávy a podpisy členů inspekčního týmu	26
5.4 Datum a podpis ředitele(ky) kontrolované školy stvrzující převzetí zprávy	26
5.5 Další adresáti zprávy	26
5.6 Připomínky ředitele(ky) školy	27

1 ÚVOD

1.1 Předmět inspekce

Komplexní posouzení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

1.2 Termín inspekce

11. - 15. leden 1999

1.3 Složení inspekčního týmu

Vedoucí týmu: Ivan Havlík
Členové týmu: PaedDr. Marta Hunalová
Mgr. Božena Šifnerová
Mgr. Vladimír Tomek
Mgr. František Víšek

1.4 Ředitel školy

Mgr. Pavel Strniště

1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá

1. Povinná dokumentace školy určená § 38a zákona č. 29/1984 Sb. o soustavě škol, ve znění zákona č. 138/1995 Sb.
2. Povinná dokumentace školní družiny určená § 9 vyhlášky č. 87/1992 Sb. o školních družinách a školních klubech.
3. Plán práce vedení školy na školní rok 1998/1999.
4. Plán výchovně vzdělávací práce školy na školní rok 1998/1999.
5. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1997/1998.
6. Výroční zpráva o hospodaření školy za rok 1997.
7. Směrnice pro přidělování osobního příplatku.
8. Kritéria pro přidělování nadtarifních složek platu.
9. Tematické plány.
10. Hospitační záznamy.

2 VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLY

2.1 Výchovně vzdělávací program, učební plány a učební osnovy, případně jiné schválené učební dokumenty

Ve školním roce 1998/1999 se škola řídí dvěma vzdělávacími programy. V prvním až osmém ročníku je uplatňován vzdělávací program č. j. 16 847/96-2 Základní škola. V devátém ročníku se vyučuje podle útlumového učebního plánu č. j. 18 730/91-20.

Učební plány předmětů v ročnících:

Předmět/ročník	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
Český jazyk	9	10	10	7	7	4	4	4	5
Cizí jazyk				3	3	3	3	3	3
Matematika	4	5	5	5	5	4	4	4	5
Prvouka	2	2	3						
Přírodověda				2	2				
Vlastivěda				1	2				
Chemie								2	2
Fyzika						1	1	2	1
Přírodopis						2	1	2	2
Zeměpis						2	2	1	2
Dějepis						2	2	1	2
Občanská výchova						1	1	1	1
Rodinná výchova						1	1	1	
Hudební výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	2	2	1	1
Praktické činnosti	1	1	1	1	1	2	1	1	
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	3
Volitelné předměty							3	4	2
Týdenní dotace	20	22	23	24	25	27	28	30	30

Škola se řídí schválenými vzdělávacími programy. Učební plány odpovídají v hodinových dotacích jednotlivých předmětů i jednotlivých ročníků doporučením vzdělávacích programů. Diskutabilní je dostatečnost dotace fyziky, především jediná hodina v sedmém ročníku.

Výchovně vzdělávací program a učební plány odpovídají doporučením spíše nadprůměrným způsobem.

2.2 Další informace o výchovně vzdělávacím programu školy

V rámci povinně volitelných předmětů nabízí škola svým žákům řadu vyučovacích hodin, ve kterých si mohou upevnit své vědomosti nebo získat nové, potřebné při budoucím studiu i povolání.

Ročník/Počet hodin týdně	Předměty
VII./3	Cvičení z matematiky Cvičení z českého jazyka Informatika
VIII./4	Cvičení z matematiky Cvičení z českého jazyka Informatika Základy administrativy
IX./2	Technické činnosti Domácnost Základy ekonomiky a účetnictví

Nepovinné předměty jsou zaměřeny na získávání osobnostních kompetencí. Žákům je nabízena zájmová tělesná výchova, sborový zpěv a náboženství.

Pro integrované zdravotně postižené žáky s vývojovými poruchami učení má škola vypracované individuální vzdělávací programy. Programy obsahují základní údaje o žákovi, závěry a doporučení Okresní pedagogicko psychologické poradny, pedagogickou diagnózu, konkrétní úkoly nápravy, způsob hodnocení a klasifikace, organizaci speciální péče, systém spolupráce s rodiči, kontrolní systém, systém informování dalších vyučujících, konkrétní plán reedukace a finanční rozpočet nutných nákladů. V současné době je podle individuálních vzdělávacích programů vyučováno 29 žáků školy.

Nabídka individuálních vzdělávacích aktivit a aktivit pro žáky se speciálními schopnostmi a potřebami je mimořádně kvalitní. Její úroveň je vynikající.

2.3 Přehled o počtu ročníků, tříd a žáků

Ročník	Počet tříd v ročníku	Celkem žáků v ročníku	Z toho dívek	Počet integrovaných zdravotně postižených žáků
1.	3	71	32	0
2.	4	85	32	0
3.	3	74	36	2
4.	3	79	36	8
5.	3	81	41	5
6.	2	52	23	6
7.	2	51	28	1
8.	2	44	23	4
9.	2	53	30	3
Celkem	24	590	281	29

3.1 Koncepční záměry školy, plánování výchovně vzdělávací činnosti

Koncepce dalšího rozvoje školy sleduje několik hlavních cílů:

- Vybudování střediska volného času. Využíván bude suterén školy a sportovní areál. Středisko bude sloužit žákům školy a dětem z přilehlého sídliště. Zaměřeno bude na pohybové, dramatické a společenské aktivity. Zahrne herní zónu, zónu společenských her a sportovní zónu. Využívána bude i knihovna školy, počítačová učebna a budovaný klub.
- Vznik tříd pro žáky postižené astmatem a dalšími dýchacími potížemi. Tyto třídy budou postupně vybavovány rozprašovači vlhkosti a čističkami vzduchu. S tímto programem souvisí i probíhající postupné nahrazování klasických školních tabulí bezkřídovými tabulemi.
- Znovuzavedení zdravotní tělesné výchovy. Obnovení počítá i se spoluprací rehabilitační sestry.
- Rozšíření možností výuky informatiky a využívání počítačových programů vybudováním další počítačové učebny.

Kromě těchto cílů, jejichž realizace je otázkou nejbližšího času, stojí škola před několika dalšími rozhodnutími. Velmi dobré materiální a prostorové vybavení pro tělesnou výchovu je podnětem pro možnost zavedení tří hodin tělesné výchovy v dalších ročnících. Diskutabilní je personální zabezpečení výuky a především nutnost dodržet celkovou týdenní hodinovou dotaci.

Závažnější rozhodnutí souvisí s počtem žáků, kteří navštěvují školu, respektive s počtem tříd, které škola otvírá. Školní budova byla projektována pro výrazně menší počty tříd a žáků, než škola dnes má nebo kteří by vzhledem ke svému bydlišti mohli do školy chodit v budoucích letech. Koncepce v této souvislosti počítá s několika variantami. Jedna z možných je vybudování nadstavby nad stávající budovou. Druhá znamená využívání prázdné školní budovy v Lánech. Nadstavba by umožnila přijetí dalších žáků a vybudování odborných učeben, které dnes škole chybí. Současně by mohla odstranit nevýhody pultové střechy. Využívání budovy v Lánech znamená vynaložení finančních nákladů na vyrovnání jejího stavu a úrovně s velmi dobrou úrovní školy ve Felberově ulici. Další náklady si vyžádá provoz školního autobusu, bez kterého je tato varianta v podstatě nemožná. Posouzení efektivity nákladů je především věcí provozovatele školy. Česká školní inspekce vnímá případné využívání budovy v Lánech jako negativní prvek, který bude ztěžovat organizaci provozu školy a může narušit i kontinuitu působení na žáky.

Součástí koncepční práce školy je i spolupráce se sousedící mateřskou školou. Projevuje se v návaznosti zájmové výuky anglického jazyka a ve společně pořádaných kulturních akcích.

Plánování výchovně vzdělávací činnosti má podobu několika dokumentů:

- Plán výchovně vzdělávací práce na školní rok. Tento dokument zahrnuje organizaci školního roku, termíny pedagogických rad, termíny informačních schůzek pro rodiče, přehled vzdělávacích programů a hodinových dotací, hlavní úkoly školního roku a plán rozvoje školy ve školním roce.

- Plán práce vedení školy stanovuje náplň porad, organizaci chodu školy, plán kontrol, úkoly týkající se bezpečnosti práce a řadu konkrétních úkolů, které musí vedení školy splnit.
- Měsíční plány práce jsou určeny pedagogickým pracovníkům a zahrnují konkrétní úkoly se stanovením osobní zodpovědnosti a termínů.

Obsah všech plánů je zaměřen na vytváření podmínek pro průběh vzdělávacího procesu. Zahrnuje proto rozvoj materiálně technických podmínek, personální struktury, vytváří podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, pro koordinaci tematických plánů a podobně.

Plánování práce školy je systematické. Jeho součástí je i koncepce dalšího rozvoje školy. Plnění plánu práce je sledováno a vyhodnocováno. Současné nejasnosti v popsanych bodech koncepce jsou závislé i na rozhodnutí dalších subjektů. Škola je v této součásti řídicího systému nadprůměrná.

3.2 Plnění učebních plánů a učebních osnov, případně jiných schválených učebních dokumentů

Realizace učebního plánu je v souladu s deklarovaným vzdělávacím programem.

Učební plány a učební osnovy jsou plněny.

3.3 Odborné a pedagogické řízení

3.3.1 Organizační struktura školy

Ředitel školy má dva zástupce. Náplň jejich činností je konkretizována v organizačním řádu školy.

Na řadu pracovníků školy jsou delegovány další kompetence. Jde především o vedoucí školní jídelny, pověřenou vychovatelku školní družiny a školníka. Tito pracovníci tvoří širší vedení školy. Širší vedení se schází jednou týdně. Na schůzkách je diskutován průběh aktivit školy a příprava následujících, jsou hodnocena slabá i silná místa organizace.

Další kompetence jsou delegovány na tak zvaný poradní sbor učitelů druhého stupně. Každý z pověřených učitelů má na starosti skupinu předmětů. Úkolem poradního sboru je výběr vhodných učebních pomůcek a učebnic, projednávání obsahu tematických plánů, jejich koordinace, koordinace výuky v jednotlivých vyučovacích předmětech a sledování problémů při plnění osnov a tematických plánů.

Podobné metodické sdružení pracuje i na prvním stupni. Zástupci jednotlivých ročníků koordinují návaznost učiva v ročnících a konzultují metodiku vyučovacích hodin. Sledují plnění tematických plánů, nabídky vzdělávacích akcí, výstav a jiných kulturních aktivit. Poradní sbor prvního stupně se podílí i na kontrole úrovně vzdělávání v rámci jednotlivých ročníků a sjednocování nároků na žáky. Členem poradního sboru je i učitel pověřený správou fondu učebnic.

Místo v organizační struktuře školy má i výchovná poradkyně a vyučující, která je garantem individuálních vzdělávacích programů. Jejich působení je podrobněji popsáno v kapitole 4.6.

Řízení školy je funkčně strukturováno. Delegování kompetencí na pracovníky školy umožňuje jejich participaci na řídicím modelu a posiluje pocit spoluzodpovědnosti za činnost školy. Organizační struktura je nadprůměrná.

3.3.2 Personální struktura školy

Pedagogičtí pracovníci	Pedagogická a odborná způsobilost							
	úplná		jen odborná		jen pedagogická		nevyhovující	
	interní	externí	interní	externí	interní	externí	interní	externí
Učitelé	28	0	1	0	1	0	0	0
Vychovatelé	6	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	34	0	1	0	1	0	0	0

Současné podmínky školy, především výše úvazků a rozdíly v týdenních dotacích jednotlivých ročníků, vedou k nutnosti využívat pracovníky způsobilé vyučovat na určitém stupni školy k výuce na jiném stupni. Vedení školy přistupuje k takovým krokům po pečlivém zvážení podmínek a možností. Takto je například vyučována část cizích jazyků na prvním stupni.

Podobné důvody vedou k nutnosti přidělit výuku některých předmětů pedagogům, kteří pro daný předmět nemají odbornou způsobilost. Na prvním stupni školy je bez odborné způsobilosti vyučováno 19 %, na druhém stupni 29,8 % hodin. Celkově je ve škole bez odborné způsobilosti vyučováno 23 % hodin.

Vzhledem k dálkovému studiu jedné z pracovníků má personální struktura v těchto popsáních ohledech zlepšující se tendenci. Ani věkové složení nenaznačuje blízkou potřebu radikálních změn pedagogického sboru. Pedagogický sbor je stabilizovaný. Personální struktura je průměrná.

3.3.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

Péče o další vzdělávání a odborný růst učitelů je vyjádřena v řadě zásadních dokumentů školy. Kromě umožnění dálkového studia pro rozšíření kvalifikace využívají učitelé nabídky vzdělávacích center. Využívány jsou především kurzy jazykové přípravy, včetně metodiky vyučování cizím jazykům, kurzy pro uživatelské zvládnutí osobních počítačů, prohlubování odbornosti v řadě naukových předmětů a metodické kurzy. Přestože v současné době závisejí formy dalšího vzdělávání na individuálním zájmu učitelů, je jejich účast na dobré úrovni a odpovídá nabídkám.

Škola využívá i vlastní zdroje. Jednotliví pracovníci přenášejí získané poznatky na další členy pedagogického sboru.

Péče o další vzdělávání je spíše nadprůměrná.

3.4 Kontrolní systém školy, kontrola a hodnocení

Kontrolní systém je zabezpečen několika způsoby. Plán práce vedení školy obsahuje měsíční rozpisy systému kontrol. Kontroly se zaměřují zejména na podmínky výchovně vzdělávacího procesu, především na bezpečnost a ochranu zdraví při práci, hygienu práce, stav prostředků první pomoci, protipožární prevenci, stav tělovýchovného nářadí, celkovou úroveň

prostředí školy, dodržování pedagogických dozorů, dodržování řádu školy, úklid, vedení dokumentace a dílčí poučení o bezpečnosti.

Kontrolu průběhu výchovně vzdělávacího procesu vykonává vedení školy převážně nepřímou. Využívá k tomu počítačovou síť školy. Učitelé ukládají výsledky klasifikace žáků do počítačové databáze. Z údajů je možné vyčíst řadu ukazatelů, přehledy klasifikace tříd, předmětů, vývoj jedince, třídy nebo ročníku. Program umožňuje zjistit prostý průměr prospěchu nebo jeho modifikace při zadání různé váhy jednotlivým zkouškám. Stejně je možné zjistit postavení žáka ve zvolené skupině. Tento systém je v rámci srovnatelných škol naprosto výjimečný. Při hodnocení průběhu výchovně vzdělávacího procesu je dáována značná důvěra učitelům jako odborníkům.

Kontrolu plnění učebních osnov znesnadňuje absence časového rozvržení témat u mnohých tematických plánů.

Ředitel školy má zpracována kritéria pro hodnocení pedagogických pracovníků. Kritéria vyzdvihují práci koordinátorů poradního sboru, koordinátorů práce v paralelních třídách prvního stupně, rozsah pracovních úkolů v rámci pedagogické činnosti a velmi dobré plnění pracovních povinností. Hodnoceno je i vedení zájmových kroužků v rámci školy, organizace sportovních, kulturních a dalších akcí, velmi dobré plnění mimotřídních povinností, plnění úkolů nad rámec povinností, návrhy na zlepšení organizace a chodu školy a jejich realizace a zlepšování prostředí tříd.

Hodnocení kritérií je konzultováno se zástupci ředitele.

Pro hodnocení a klasifikaci žáků je využíván vnitřní klasifikační předpis. Žáci jsou klasifikováni převážně známkou klasifikační stupnice. U žáků s diagnostikovanou vývojovou poruchou učení je známka častěji kombinována se širším slovním hodnocením.

Kontrolní činnosti mají stanovený systém a plán. Kromě plánu vycházejí kontroly i z analýz aktuálního stavu. K analýzám jsou využívány i informace metodických orgánů. Objektivita hodnocení by mohla být zvýšena využíváním přímého sledování průběhu vzdělávacího procesu a využíváním autoevaluačních prostředků. Kontrolní systém je nadprůměrný.

3.5 Informační systém školy - vnitřní a vnější

Vnitřní informační systém má několik forem. Učitelé mají k dispozici měsíční plány. Jejich obsah je strukturován po dnech a uvádí konkrétní osobní zainteresovanost včetně termínů. Plány jsou k dispozici v tištěné podobě i počítačové školní síti. Pro školu je charakteristické, že součástí měsíčních plánů jsou i podněty, které směřují k navození dobré atmosféry.

Transparentní podobu mají informace na určeném místě ve sborovně. V případě aktuální potřeby jsou svolávány operativní porady. V mezidobí klasifikačních porad se konají schůze pedagogické rady. Ze záznamů z pedagogických rad vyplývá jistá jednosměrnost informačního toku. V záznamech převládají pokyny vedení školy nad diskusí.

Značná váha je přikládána přímému osobnímu styku vedení školy s pracovníky. Učitelé mohou s vedením školy konzultovat v podstatě okamžitě, bez administrativních omezení. Dvakrát za rok probíhají osobní rozhovory ředitele školy s jednotlivými učiteli.

Pro školu typický je ojedinělý systém vnitřní počítačové informační sítě, který je popsán v kapitole 3.4. Nadstandardní je i umožnění přístupu učitelů a žáků do Internetu.

Vnější informační systém má řadu tradičních forem. Využívány jsou žákovské knížky, shromáždění rodičů i konzultační schůzky s předem stanovenými termíny. V případě potřeby jsou konzultace individuální.

Netradiční je výše popsán způsob využití počítačové sítě. Údaje z její databáze mohou posloužit žákům, respektive jejich zákonným zástupcům při rozhodování o volbě povolání (postavení žáka ve skupině, porovnání výsledků s požadavky volené školy atd.).

Ve škole je zřízena rada školy. Kromě konzultací aktuálních problémů školy vstupuje občas do vztahů mezi školou a zřizovatelem.

Vysokou vypovídací hodnotu má obsáhlá výroční zpráva o činnosti školy. Výroční zpráva je podrobně popsána v kapitole 3.7.

Informační systém má řadu tradičních, zkušeností ověřených forem. Kromě toho využívá soudobou techniku ojedinělým způsobem, nezaznamenaným doposud na žádné srovnatelné škole. Nad poměry většiny škol vystupuje i existence rady školy. Informační systém je nadprůměrný.

3.6 Vedení povinné dokumentace

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol.

Rozhodnutí je uloženo u ředitelství školy.

- Třídní knihy.

Vedeny se všemi náležitostmi.

- Třídní výkazy.

Vedeny pečlivě.

- Katalogové listy žáků.

Vedeny se všemi potřebnými údaji a přehledně uloženy společně s třídními výkazy.

- Školní řád.

Odpovídá svojí strukturou § 15 vyhlášky 291/1991 Sb. o základní škole.

- Rozvrh hodin.

Vypracován s dodržением právních ustanovení i pedagogických zásad.

- Záznamy z pedagogických rad.

Vedeny pečlivě a podrobně. V obsahu záznamů jsou však jen sporadické zmínky o diskusi nebo námětech učitelů.

- Osobní dokumentace žáků s postižením.

Uložena u výchovné poradkyně a ředitelství školy. Je k dispozici učitelkám, které zajišťují reedukaci.

- Kniha úrazů.

Vedena se všemi údaji pro případné regresní řízení. Ze záznamů vyplývá, že zaregistrované úrazy jsou způsobeny běžnými příčinami (tělesná výchova, přestávky).

- Protokoly o komisionálních zkouškách.

Vedeny v souladu s právní úpravou (§ 11, 12 vyhlášky č. 291/1991 Sb. o základní škole).

- Hospodářská dokumentace.

Inspekce se informativně seznámila s velmi pečlivě a podrobně vedenou výroční zprávou o hospodaření za rok 1997.

- Protokoly o kontrolách.

Ředitelství školy má k dispozici revizní zprávu o tělocvičně a tělovýchovném náradí aktualizovanou dne 2. 10. 1998, revizní zprávy o plynových zařízeních, elektrických zařízeních, hromosvodech a posouzení požárního nebezpečí.

Povinná dokumentace je vedena v rozsahu daném § 38a zákona č. 29/1984 Sb. o soustavě škol, ve znění zákona č. 138/1995 Sb. Právní úpravě odpovídá i obsah a způsob vedení dokumentace. Dokumentace školy je vedena vynikajícím způsobem.

3.7 Výroční zpráva

Výroční zpráva obsahuje především údaje, které jsou uloženy § 17e zákona č. 564/1990 Sb. o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění zákona č. 139/1995 Sb.: charakteristiku školy, přehled učebních plánů, údaje o pracovnících školy, údaje o výsledcích přijímacího řízení, přehledné údaje o výsledcích vzdělávání žáků a údaje o mimoškolních aktivitách.

Kromě toho je součástí výroční zprávy plán práce na aktuální školní rok, zpráva výchovné poradkyně, soubor měsíčních plánů práce, seznamy žáků atd.

Výroční zpráva je v této podobě vyčerpávajícím zdrojem informací v současnosti i pro případnou budoucí potřebu. Pro tyto potřeby je zpráva nerozdělitelně vázána a spolu s předcházejícími ročníky pečlivě ukládána.

Negativním zjištěním je řada osobních údajů ve zprávě. Týkají se pracovníků školy i žáků. Tyto osobní údaje by neměly být součástí veřejného dokumentu.

Výroční zpráva je formálně i obsahově na vysoké úrovni. Této úrovni neodpovídají pouze neprávem uváděné osobní údaje. Analytická úroveň zprávy má význam pro další činnost školy. Výroční zpráva je nadprůměrná.

3.8 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

Základní škola Svitavy, ul. Felberova je příspěvkovou organizací s právní subjektivitou. Hospodaří s prostředky přidělovanými prostřednictvím Městského úřadu Svitavy a Školského úřadu Svitavy. Kromě toho vyvíjí vedlejší hospodářskou činnost. Příjmy a výdaje jsou podrobně dokumentovány ve výroční zprávě o hospodaření. V roce 1997 dosáhla škola díky hospodářskému výsledku z provozu a hospodářskému výsledku z vedlejší hospodářské činnosti celkový hospodářský výsledek ve výši 243 000 Kč.

Při posuzování efektivnosti využívání finančních prostředků se inspekce zaměřila především na učební pomůcky. Školský úřad na ně škole přidělil v roce 1997 308 000 Kč. Na nákup pomůcek byla využita i část výnosu hospodářského výsledku. Učební pomůcky a učebnice jsou nakupovány na základě posouzení v metodických poradních sborech. Škola se snaží vybavit postupně jednotlivé ročníky ucelenými řadami učebnic. V některých případech využívá i vyhovující starší tituly a čeká na vyjasnění nabídky trhu.

V posledních letech byly větší investiční prostředky vynaloženy například na nákup tenisového stolu, tělocvičných kruhů, hudební věže, pianina, audiovizuální katedry, doskočiště, videopřehrávače, televizního přijímače, počítačů, bezklíčových tabulí a videokamery. Všechny nakoupené předměty slouží zvýšení úrovně vzdělávacího procesu. V průběhu inspekce bylo zaznamenáno například využívání videokamery při literárně dramatické výchově a při lyžařském výcvikovém zájezdu.

Finanční prostředky jsou využívány ve prospěch žáků a výchovně vzdělávacího programu. Poskytovaný rozpočet umožňuje realizaci vzdělávacího programu a škola kromě toho získává svými aktivitami další prostředky, kterými poskytuje nadstandardní možnosti pro průběh vzdělávacího programu. Efektivnost využívání finančních prostředků je vynikající.

4 PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

4.1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků

Škola působí v rozlehlé budově složené z navzájem propojených pavilonů učeben, tělocvičen a jídelny. K pavilonu tělocvičen přiléhá sportovní areál.

Naprostá většina učeben slouží jako kmenové třídy. Škola má pouze odbornou počítačovou pracovnu, učebnu hudební a estetické výchovy a knihovnu. Naproti tomu je velmi dobře vybavena pro tělesnou výchovu, které slouží kromě sportovního areálu velká a menší tělocvična. V obou je k dispozici kvalitní tělovýchovné náčiní a nářadí. Pro praktické činnosti je škola vybavena školní dílnou.

Odborná učebna hudební výchovy umožňuje svým vybavením mimořádně kvalitní výuku.

Školní knihovna slouží i jako učebna literatury, cizích jazyků a dalších předmětů. Využíván je její prostorný interiér, vybavení encyklopediemi a didaktická technika. Uspořádání knihovny je využíváno i pro netradiční neformální rozmístění žáků s užším kontaktem.

Počítačová učebna je kromě výuky informatiky využívána k výuce řady předmětů. Umožňují to instalované výukové programy a didaktické technické prostředky. Prostory učebny jsou upraveny i pro výuku cizích jazyků.

Jedna z kmenových tříd je zařízena jako polooborná učebna fyziky a chemie. Absence odborných pracoven, zejména přírodovědných předmětů, ztěžuje plnění vzdělávacího programu. Mnozí učitelé, zejména třídní učitelé na prvním stupni, zařizují svoje třídy řadou pomůcek, využívaných při vlastním vzdělávacím procesu i pro prodlouženou expozici učiva. Takové třídy obsahují velké množství reálií nebo jejich znázornění. Řada těchto metodických pomůcek je vytvářena samotnými pedagogy.

Vzhledem k nutnosti přijímat větší množství žáků, než pro které byla škola projektována, jsou jako učebny upraveny i místnosti, určené původně k jiným účelům. Většinou se jedná o menší prostory. Jejich využívání působí problémy především u mladších žáků, kteří mají větší nároky na pohybové aktivity. Malé rozměry nedovolují nutnou relaxaci a omezují i možnosti činnostního učení.

Materiálně technické podmínky jsou spíše nadprůměrné.

4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek školy

Rozvrh vyučovacích hodin a přestávek respektuje jejich právní úpravu i psychohygienické potřeby žáků a učitelů.

Řád školy směřuje svými formulacemi k vytváření podmínek pro bezpečnost žáků, pořádek a hygienu pracovního procesu. Jeho ustanovení omezují porušování osobní svobody a práv ze strany spolužáků.

V třídních knihách je dokumentováno poučení žáků o bezpečnosti a hygieně na počátku školního roku a při exponovanějších předmětech, jako je tělesná výchova, pracovní vyučování nebo fyzika.

V žákovských knížkách je vytištěn stručný a srozumitelný návod na postup při úrazu a při dalších postiženích integrity osobnosti.

Pracovní prostředí žáků je, až na některé menší třídy, vhodné z hlediska prostoru i vybavení. Všechny prostory, od šaten, přes učebny, po sociální zařízení, jsou udržovány v čistotě. Světelné poměry jsou příjemné, třídy mají okenní plochu po celém profilu venkovní zdi. Okna jsou vybavena žaluziemi pro regulaci intenzity osvětlení. Květinová výzdoba a vystavené žakovské výtvarné práce zvyšují estetický vzhled společných prostor školy i jednotlivých tříd.

Škola zajišťuje prostřednictvím školní jídelny svačínové občerstvení (potrava i nápoje) v době velké přestávky. Kromě toho mají žáci možnost nahradit ztrátu tekutin pramenitou vodou v instalovaných hygienických zásobnících.

V době přestávek mají žáci možnost relaxace aktivním pohybem ve společných prostorech školy. Chodby jsou vybaveny odlišně podle věku žáků. Nejmladší mají kromě volného prostoru k dispozici i koberečovou plochu. Starší žáci využívají úpravy podlahy pro jednoduché tělocvičné hry a basketbalové koše. Nejstarší mohou podle spravedlivě stanoveného rozpisu používat stůl pro stolní tenis. Tyto možnosti jsou žáky plně využívány.

Hygieně pracovního procesu napomáhají i bezkřídové tabule, kterými je vybavena již řada tříd. Nepříliš účinné je větrání v počítačové učebně.

Psychohygienické zásady byly dodržovány i v hospitovaných hodinách. Nešlo pouze o reakce učitele na okamžitou hladinu pozornosti nebo psychické únavy, na kterou většina učitelů reagovala změnou postupů, odreagováním a odlehčením únavy. Hospitace zaznamenaly i psychohygieně napomáhající úroveň komunikace učitele se žáky, ve které mnohdy nechyběl ani kultivovaný vtip. Stejně pozitivní byl u řady vyučujících i postup při práci s chybou, které se žák dopustil. Nevhodná je ojediněle zjištěná kumulace hodnocení a klasifikace v závěru klasifikačního období.

Psychohygienické podmínky školy jsou nadprůměrné.

4.3 Hodnocení školy z hlediska kvality vyučování

1. stupeň

Český jazyk

Velmi dobře připravené hodiny se vyznačovaly pozitivní motivací žáků, uplatňováním názorných forem práce s množstvím relaxačních činností. Stálá aktivizace žáků změnou činností a netradičním podáním učiva podněcovala zájem žáků o předmět. V hodinách bylo zopakováno a procvičeno množství jevů. Při opakování prokazovali žáci dobré znalosti a vědomosti. Při práci byly využívány prvky dramatické výchovy, učivo bylo výchovně využito. Pestré metody a formy práce spolu s kladným přístupem učitelů k žákům vytvářely příznivou atmosféru hodin. Učitelky dbaly na úpravu písemných prací.

Hodiny českého jazyka byly hodnoceny jako nadprůměrné.

Matematika

Hodiny byly promyšlené, jednotlivé činnosti na sebe logicky navazovaly. Úvodní části byly věnovány opakování učiva netradiční formou s prvky dramatické výchovy. Při všech činnostech byl kladen důraz na aktivní přístup všech žáků, na rozvoj logického myšlení a fixaci pomocí názoru. Žáci měli dostatek možností vlastní seberealizace. Relaxační části byly zařazovány promyšleně, zvyšovaly zájem žáků o učivo a celkovou efektivitu hodin. Nové učivo bylo vždy vyvozeno na základě známých pojmů a s využíváním vícesmyslového vnímání. Nedílnou součástí hodin byla kontrola a hodnocení, které mělo motivující úlohu. Závěrečná část byla věnována shrnutí učiva a zdůraznění smyslu obsahu učiva.

Hodiny matematiky byly celkově hodnoceny jako spíše nadprůměrné.

Přírodověda a vlastivěda

Kabinet I. stupně je vybaven velkým množstvím přehledně uspořádaných pomůcek. Pro výuku jsou využívány i vlastní pomůcky učitelů (vyrobené, či získané cestováním). Předměty přírodověda a vlastivěda ve 4. ročníku jsou vyučovány v blocích. Několik měsíců je vyučována přírodověda a několik měsíců vlastivěda.

Všechny shlédnuté hodiny se vyznačovaly tvořivým přístupem vyučujících k výuce, nápaditým uplatněním prvků dramatické výchovy a současných moderních vyučovacích trendů. Děti nebyly zatěžovány psaním poznámek, byly vhodně motivovány a hravými formami se seznamovaly s novým učivem. V hodinách prokázaly dobré vědomosti, byly pozorné, aktivní a pracovaly se zájmem. Všechny hodiny měly vysokou efektivitu.

Vyučování vlastivědy odpovídalo plně doporučeným postupům vzdělávacího programu, především metodám činnostního učení a aktivizace žáků. Žáci byli dobře motivováni. Srozumitelně jim byl stanoven cíl i způsoby práce. K vytváření a upevňování zeměpisných pojmů a k orientaci na mapě byla využívána rozsáhlá slepá mapa České republiky, která je trvale nakreslena na podlaze části chodby. Žáci na ni umísťovali zeměpisné názvy a znázornění pohoří, výrobků a dalších pojmů fyzického i hospodářského zeměpisu. Kromě paměti využívali jako informativní pomůcku i běžné mapové materiály.

K potřebnému četnému opakování pojmů byly využívány různé herní pomůcky - domina, pexesa, kvarteta. Všechny pomůcky vytvořila sama vyučující, mnohdy s pomocí žáků.

Při verbálních učebních metodách byli žáci vedeni k používání vyšších poznávacích činností. Aplikovali své vědomosti, řadili pojmy do souvislostí, analyzovali údaje. Vyučování rozvíjelo všechny žákovské kompetence, od vědomostí po komunikační dovednosti. Při výuce v počítačové učebně byla využívána skupinová práce. Jedna skupina pracovala samostatně s výukovým programem. Druhá skupina, pod přímým vedením učitelky, zpracovávala do sešitů odpovědi na dobře formulované a vhodně vybrané písemné otázky promítané pomocí zpětného projektoru. Využita byla i práce se slepou mapou a žákovskými atlasy. Obě skupiny si práci během vyučovací hodiny vystřídalily.

Práci s mapovými materiály a s výukovým programem žáci dokonale ovládali. Téměř všichni žáci prokázali v hodinách vynikající znalosti učiva vlastivědy.

Vyučování vlastivědy bylo hodnoceno jako vynikající a příkladné, vyučování přírodovědy jako nadprůměrné..

Anglický jazyk

V hospitovaných hodinách byla příjemná pracovní atmosféra. Převážně názornou formou bylo procvičeno množství slovíček a jevů. Učitelky dbaly na správnou výslovnost, mluvenému projevu žáků byla věnována většina času vyučování. V hodinách bylo vystřídáno množství činností se stálým zapojením většiny žáků. Pestré a zajímavé formy práce přispívaly k aktivitě žáků, u kterých byl patrný zájem o předmět. Relaxační činnosti vhodně navázaly na probírané téma. Hodnocení žáků mělo pozitivní úlohu.

Hodiny anglického jazyka byly hodnoceny jako spíše nadprůměrné.

Prvouka

V hodinách prvouky byla většina času věnována opakování učiva. V hodinách byl kladen důraz na praktické ověřování a upevňování probrané látky. V maximální míře byl využíván názor - vyznačené přechody a ulice v prostorách školy optimálně posloužily pro nácvik dopravních situací v jedné z hodin. Hra na cyklisty a chodce dobře simulovala skutečné situace

na křižovatkách. Zdůrazňováno bylo bezpečné chování a stálá opatrnost při pohybu na ulicích. V další hodině bylo názorně a prakticky zopakováno množství učiva, žáci měli možnost bezprostředního pozorování probíraných hornin a nerostů. Učitelka žáky seznámila se zajímavostmi z encyklopedií.

Hodiny prvouky byly hodnoceny jako nadprůměrné.

Výtvarná výchova

Hodina byla velmi zdařile uvedena hudební vložkou a četbou pohádky. Žáci byli pozitivně naladěni na téma hodiny. Příjemná atmosféra s vytvořením dobré pohody a vlastní radosti z práce žáky pozitivně motivovala. Učitel při práci žáky kontroloval, individuálně radil a usměrňoval. Práce žáků byly v závěru hodiny pozitivně zhodnoceny. Žáci byli s vlastní prací velmi rychle hotovi. U některých méně zdařilých prací mohlo být taktně připomenuto, v čem je chyba a jak ji příště napravit.

Hodina byla hodnocena jako průměrná.

2. stupeň

Český jazyk

Vyučování probíhalo v souladu s doporučenými přístupy k obsahu a organizaci výuky. V těchto přístupech dominovalo činnostní učení, autodidaktické postupy, dramatizace a informatika. Vyučování plnilo obecné cíle formování osobnosti žáků i specifické cíle předmětu.

Žáci byli seznamováni s cíli a postupem vyučování a motivováni k vlastní aktivní učební činnosti. K motivaci a naladění byla s úspěchem využívána i dramatizace. Žáci při ní přijímali různé role. Při jejich naplnění museli využívat již osvojené vědomosti a dovednosti a vytvářeli si nové. Skupinové vyučování zapojovalo do činností všechny žáky. Prezentace výsledků drobných dramatizací, projektů nebo problémových úkolů rozvíjela především vědomosti a komunikační dovednosti a v druhém plánu i kritičnost a sebekritičnost. Nezbytné axiomy byly procvičovány a upevňovány pestrými metodami s využitím vícesmyslového vnímání. Žáci byli vedeni k jejich aplikaci v obměnách příkladů.

Vyspělejší žáci se učili vybírat podstatné informace, samostatně je zaznamenávat a používat. K formování názorů byli žáci vedeni ne návodem, ale předložením faktů a formulací hodnotících soudů. Důležitou roli při formování názorů sehrávalo i vystavení prožitkům s emocionálním nábojem. Vztah k jazykové kultuře významně podporoval kultivovaný projev vyučujících.

Úroveň vyučování českého jazyka v hospitovaných hodinách byla nadprůměrná.

Matematika

Obsah a rozsah učiva je v souladu s učebními osnovami a plněnými tematickými plány pedagogů. Vyučující mění při hodinách efektivně formy a metody práce podle potřeb žáků. Žáci vědí jaké znalosti a dovednosti se od nich očekávají a jaký je nejlepší postup řešení. Vyučující umějí žákům učivo vysvětlit, snaží se o to, aby žáci měli v myšlení systém. Otázky kladené žákům jsou srozumitelné a směřují k plánovaným cílům. Žáci mají dostatek času k procvičování učiva, tempo hodin se řídí úspěchy žáků. Ve vyučovacích hodinách panuje atmosféra vzájemné důvěry a odpovídajícího respektu. K hodnocení žáků, jehož četnost je přiměřená charakteru předmětu, využívají učitelky obvyklých postupů s pozitivně motivačním charakterem. Domácí úkoly jsou zadávány účelně a v přiměřeném množství, nesuplují práci školy.

V matematice je zaveden velmi dobrý systém sešitů školních, pracovních, na domácí úlohy a na prověrky. Absentuje však kontrola školních sešitů vyučujícími - sešity jsou žáky vedeny graficky nedbale, s hrubými gramatickými chybami.

Vědomosti žáků jsou na průměrné úrovni. Učitelé se velmi málo věnují žákům s matematickým nadáním, matematické soutěže organizuje školy sporadicky a s nízkým počtem žáků.

Úroveň vzdělávání v hospitovaných hodinách matematiky byla průměrná.

Anglický jazyk

Vyučování anglickému jazyku rozvíjelo všechny řečové dovednosti, dovednosti čtení i písemného vyjadřování. Dominantním cílem bylo naučit se komunikovat v cizím jazyce v běžných situacích. Žáci získávali a procvičovali přiměřený rozsah jazykových prostředků - slovní zásoby, mluvnice, zvukové i grafické stránky jazyka. Žádný z těchto jazykových prostředků nebyl podáván izolovaně, ale vždy v kombinaci a souvislosti s ostatními.

Nutné opakování základních neodvoditelných pojmů bylo prováděno v obměnách a postupech, které omezovaly psychickou únavu. Využívány byly i hravé formy. Vyučující komunikovaly s žáky v cizím jazyce tak, že vyvolávaly úměrnou míru zátěže a napětí. Žáci byli v dobrém slova smyslu nuceni reagovat na toto napětí zvládnutím pasivních i aktivních jazykových dovedností.

Zpracování učebních projektů pomáhá vytvářet samostatné dovednosti, rozšiřuje a upevňuje slovní zásobu. Způsob zadávání projektů umožňuje žákům uplatnit své individuální zájmy a schopnosti. Současně vede ke znalostem řady reálií. Tím plní vyučování anglického jazyka roli komplexního předmětu.

Vnitřní diferenciací žáků ročníku umožňuje nezbytnou individualizaci jazykového vyučování.

Úroveň vyučování anglického jazyka byla spíše nadprůměrná.

Dějepis

Vyučování dějepisu plnilo většinu specifických cílů předmětu, zejména poučení o postupných změnách způsobu života, orientaci v kontinuitě národních i světových dějin, vnímání souvislostí celospolečenského dění s vlastním regionem, chápání příčin a důsledků jevů a událostí a zaujímání vlastních stanovisek.

Metodická stavba hodin vedla žáky k vysoké aktivitě. Učitelé toho dosahovali různými metodami a postupy, které byly zřetelně diferencované v závislosti na individualitě jejich osobnosti.

Při opakování a upevňování učiva byla dáвана přednost tvorbě volných odpovědí. Okamžitě navazující hodnocení využívalo aktuálního motivačního naladění k posílení zapamatování. Při individuálním zkoušení byla zapojena celá třída. Komunikace zkoušeného žáka s pedagogem a ostatními žáky se dělila a obohacovala o vlastní poznatky z mimoškolních informačních zdrojů. Způsob zkoušení tak odstraňoval nadhraniční zátěž a vedl k rozvoji obecných komunikačních dovedností.

Při dialogických metodách expozice nového učiva byla využívána i práce s chybou. Chybující žáci nebyli odmítnuti, ale vedeni k nalezení správných řešení srovnáváním s analogií, vybavováním asociací a využíváním příkladů z podobných situací. Při vyučování byli žáci vedeni k obecným studijním dovednostem - získávanou informaci tříditi, vybrat podstatu, zaznamenat ji a použít buď v komunikaci nebo při řešení problémů. Zásada názornosti při vyučování byla plněna bohatým materiálem, včetně reálií.

Působením písní nebo vyprávění byla aktivována i emotivní stránka. Žáci tak byli vystavováni prožitku, který formoval jejich osobní postoje a názory. Logická stavba výkladu, kultivovaný projev, hluboké znalosti vyučujících a jejich osobní zaujetí předmětem mělo pozitivní formativní účinek na žáky a jejich zájem o obsah předmětu. Vyučování v podobě, kterou mu dávali vyučující, integrovalo získávání specifických vědomostí, obecných dovedností a formování názorů.

Úroveň vyučování dějepisu byla vynikající.

Přírodopis

Přírodopis vyučují učitelky s odbornou i pedagogickou způsobilostí. Samostatnou učebnu přírodopisu žáci školy nemají. Na chodbě III. poschodí jsou umístěny přírodopisné exponáty a obrazy. Kabinet by potřeboval vybavit žákovskými mikroskopy, botanickými klíči, rozšířit entomologické a petrografické sbírky. V rámci okresu se žáci zúčastňují soutěží poznávání živočichů a rostlin.

Hospitováno bylo v pěti vyučovacích hodinách. Ve všech byla zřejmá dobrá odbornost vyučujících a zájem žáků. Dvě hodiny měly rychlé tempo, učivo bylo žákům předkládáno v logických souvislostech, s mnoha zajímavostmi. Otázky byly formulovány tak, že žáci byli nuceni přemýšlet. Většina žáků však byla převážnou část hodiny pasivní - naslouchala a psala. V dalších třech sledovaných hodinách zbylo málo času na procvičení a zopakování nového učiva a zhodnocení hodiny.

Hodiny lze hodnotit jako průměrné.

Chemie

Materielně technické podmínky pro výuku chemie jsou spíše nadprůměrné. Pracovna chemie a fyziky, vybavená digestoří i rozvodem plynu k žákovským stolům (v současné době odpojen). je používána jako kmenová třída. Pro realizaci žákovských laboratorních prací je zřízena samostatná laboratoř. Kabinet je vybaven dostatečným množstvím chemikálií i laboratorního skla. Doporučujeme systémově uspořádat chemikálie.

Psychohygienické podmínky výuky chemie jsou spíše nadprůměrné. Zařazení hodin v rozvrhu neodporuje psychohygienickým zásadám. Klidné vystupování vyučující navozuje bezstresovou atmosféru.

Soutěží v rámci okresu se žáci školy nezúčastňují

Bylo hospitováno ve dvou hodinách. K opakování byla zvolena v jedné hodině samostatná práce, ve druhé řešení doplňovaček s tajenkou. Žáci pracovali s chutí. Příliš podrobné probírání nové látky vedlo k únavě a nepozornosti žáků. Absence zopakování a procvičení nového učiva snížila efektivitu hodin. ČŠI doporučuje orientovat se spíše na probírání základního učiva, než na podrobné probírání učiva z učebnice.

Hodiny lze hodnotit jako průměrné.

Zeměpis

Předmět je vyučován podle osnov přijatého vzdělávacího programu a podle vypracovaných tematických plánů učiva.

Hodina zeměpisu v 6. ročníku měla klasický standardní průběh. Učitel seznámil žáky s tématem hodiny, přezkoušel frontálně žáky v lavicích a následně vyložil nové učivo. Při výkladu použil donesený obrazový materiál. V závěru vyučovací hodiny využil zpracované referáty se zeměpisným zaměřením žáků vyšších ročníků a zadal některým žákům úkol, aby po prostudování referátu seznámili své spolužáky se zajímavostmi z obsahu. Část žáků však žádný referát k prostudování nedostala, v této části hodiny tak byli pouze pasivními účastníky

vyučovacího procesu. Nedostatkem bylo i nevhodné a nízké zavěšení nástěnné mapy na tabuli. Závěr hodiny chyběl, učitel neměl čas na zhodnocení práce žáků. V tomto ročníku používají žáci zastaralé učebnice a atlasy.

Vyučovací hodina v 8. ročníku byla věnována závěrečné klasifikaci žáků za 1. pololetí školního roku. Kladem bylo, že žáci dovedli při zkoušení u tabule odpovídat většinou samostatně, jejich znalosti učiva byly dobré. Pozitivní je i využití referátů zpracovaných žáky. Referáty mají v převážné většině dobrou úroveň, některé z nich byly vytvořeny i na počítači.

Pro zavěšení mapy nevyužil učitel stojan, při orientaci na mapě nepoužívali žáci ukazovátka, pro ostatní žáky ve třídě tak bylo zkoušení u tabule značně nepřehledné. Třída byla při tomto způsobu výuky pasivní. ČŠI doporučuje zapojovat všechny žáky aktivně do souhrnného opakování učiva a informovat třídu o výsledné známce žáka při individuálním zkoušení. Nevhodné je kumulované zkoušení žáků v závěru klasifikačního období. Pro včasnou informovanost rodičů je nutné zapisovat všechny dílčí známky, které jsou podkladem pro závěrečnou klasifikaci ze zeměpisu, průběžně do žákovských knížek.

Hodina zeměpisu v 7. ročníku byla vedena převážně verbálním způsobem, chybělo názorné vyučování, využití učebnic, atlasů, závěrečné shrnutí nového učiva a zhodnocení práce žáků v hodině.

Celkově je výuka ve sledovaných hodinách hodnocena jako podprůměrná.

Fyzika

Výuka fyziky probíhá bez odborné pracovny a v 6. a 7. ročníku při pouze jednodinové dotaci. Obsah a rozsah učiva v plněných tematických plánech souhlasí s učebními osnovami. Za výše uvedených podmínek je však problematické provádět experimenty, vést žáky k návyku cílevědomého a systematického pozorování, vytvářet a rozvíjet fyzikální pojmy a vztah k fyzice. Jen s obtížemi lze provádět frontální a skupinové pokusy, problémem jsou laboratorní práce. Vyučující se snaží nahradit tento nedostatek alespoň formou demonstračních pokusů a vizuálních pomůcek a žáci tak získávají znalosti v žádaném rozsahu. U žáků jsou vytvářeny návyky na odborný jazyk, řešení fyzikálních úloh je součástí motivace, konkretizace i upevňování učiva v paměti. V souvislosti s podmínkami výuky mají žáci menší počet známek a vyučující klade na žáky nižší požadavky.

Vzhledem k nedostatečným podmínkám je kvalita výuky fyziky spíše podprůměrná.

Hudební výchova

Výborně vybavená učebna hudební výchovy zajišťuje mimořádně kvalitní poslech hudebních skladeb. Pro doprovod zpěvu i procvičování rytmu skladeb jsou využívány různé hudební nástroje. Výukové prostředí pozitivně motivuje žáky. Motivace je dosahováno i výbornými činnostmi vyučující a vhodným výběrem poslechových skladeb. Výklad hudebních děl je velmi působivý, žáci mají možnost vyslovit své prožitky a pocity. Výběr písní odpovídá mentalitě žáků, ti zpívají rádi a dobře. Vyučující mění formy a metody práce tak, že žáci aktivně spolupracují po celou vyučovací jednotku. Toto vše způsobuje, že jsou nejen plněny učební osnovy vyučovacího předmětu, ale zejména je rozvíjena afektivní doména učení.

Hudební výchova byla vyučována nadprůměrně.

Tělesná výchova

Výuka tělesné výchovy je ve škole zaměřena na atletiku, míčové hry a gymnastiku. Vyučující v hospitovaných hodinách dovedli žáky dobře motivovat a metodicky vést. Do hodin tělesné výchovy zařadili učitelé vhodně hry pro rozvoj pohybových dovedností, síly

a obratnosti. K dosažení tohoto cíle využili různé sportovní náradí, včetně netradičního použití padáku v průpravné části vyučovací hodiny.

Učitelé postupovali diferencovaně podle schopností a zájmů žáků, pro uplatnění jejich iniciativy a aktivity jim vytvářeli dostatečný prostor. Průběžně hodnotili své žáky. To vše se projevilo na výkonnosti žáků, kteří spolupracovali s vyučujícími, byli aktivní a respektovali jejich autoritu.

Žáci mají zájem o aktivní pohyb i o dobrou reprezentaci školy na sportovních soutěžích pořádaných v rámci města a okresu.

V letních měsících využívají učitelé školní sportovní areál pro výuku míčových her a atletických disciplín. Žáci mají možnost seznámit se i s novějšími sportovními hrami, především s florbalem. Škola pravidelně umožňuje žákům základní plavecký výcvik a pořádá lyžařské výcvikové kurzy. Dobrá práce učitelů tělesné výchovy se projevuje i ve výsledcích sportovních soutěží, kterých se škola zúčastňuje. Pravidelně jsou vyhodnocováni a odměňováni nejúspěšnější sportovci školy, jejich dobré výsledky tak motivují pro aktivní sportovní činnost i většinu ostatních spolužáků.

Všechny hospitované vyučovací hodiny měly velmi dobrou úroveň. Celkově lze hodnotit výuku tělesné výchovy jako nadprůměrnou.

Praktické činnosti

Vyučovací hodiny byly zaměřeny na informatiku. Jejich průběh měl velmi dobrou úroveň. Učitel vedl žáky k získávání praktických dovedností a návyků při práci s počítačem. Obě vyučovací hodiny byly dobře metodicky vedeny. Vyučující svým jednáním a rozvahou vnášel do těchto praktických hodin klid a pracovní pohodu. Při výkladu nového učiva využil zpětného projektoru. Žáci měli dostatek času pro svoji individuální práci s počítačem.

Pozitivem je i fakt, že každý žák má pro svou práci k dispozici samostatný počítač nebo při větším počtu žáků je využíváno skupinové vyučování s dobře připravenou samostatnou prací s využitím zpětného projektoru. Žáci ve sledovaných hodinách prokázali velmi dobré teoretické vědomosti a praktické dovednosti.

Sledované hodiny lze hodnotit jako nadprůměrné.

4.4 Hodnocení školy z hlediska úrovně výsledků učení

Ve školním roce 1997/1998 absolvovalo základní školu 41 žáků. Z nich bylo do středních škol přijato 28 a do středních odborných učilišť 13. Tři další žáci byli po absolvování prvního stupně přijati do víceletého gymnázia.

Přehled celkového prospěchu v 2. pololetí školního roku 1997/1998:

Ročník	Prospělo žáků	Neprospělo žáků
1.	78	0
2.	69	1
3.	72	3
4.	77	4
5.	52	2
6.	50	3
7.	41	1
8.	54	1
9.	41	0
Celkem	534	15

Přehled průměrného prospěchu v 2. pololetí školního roku 1997/1998:

Ročník	Průměrný prospěch	Ročník	Průměrný prospěch
1.	1,1	6.	1,8
2.	1,3	7.	1,9
3.	1,5	8.	2,0
4.	1,7	9.	2,1
5.	1,7		

V předepsaných kontrolních pracích z matematiky dosahují žáci průměrných výsledků. Zaznamenané vědomosti a dovednosti žáků v matematice a fyzice jsou na průměrné úrovni. Rutinní dovednosti zvládají dobře. Nedostatečné zázemí pro výuku těchto předmětů se zřejmě podílí na tom, že žáci školy se prakticky neúčastní soutěží a olympiád.

V hospitovaných hodinách většiny předmětů prokazovali žáci dobré vědomosti a dovednosti specifické pro určitý předmět i obecné dovednosti učení. Vynikající vědomosti prokazovali žáci z učiva vlastivědy. Na velmi dobré úrovni jsou i dovednosti a výsledky žáků školy ve sportovních disciplínách.

Výsledky učení mají průměrnou úroveň.

4.5 Hodnocení školy z hlediska rozvoje osobnosti žáků

Na rozvoji osobnosti se podílí nejen vlastní výchovně vzdělávací proces, ale i řada mimotřídních a mimoškolních aktivit školy.

Aktivizace žáků a jejich vedení k autodidaktickým metodám vyvolává návyky studijních dovedností - žáci jsou učeni učit se. V řadě předmětů, například v hudební výchově, českém jazyce a dějepise zaznamenaly hospitace pozitivní utváření hodnotových postojů citovými prožitky.

Významná je v souvislosti s rozvojem osobnosti žáků širší nabídky volitelných a nepovinných předmětů, ve které nejsou pouze naukové předměty, ale i řada předmětů s převahou výchovného působení. Markantní je to především u zájmové tělesné výchovy s jejími vlivy na formování osobnostních rysů člověka.

Péče školy o rozvoj osobnosti je patrná i ze systému práce s integrovanými žáky a množstvím individuálních vzdělávacích programů.

Pobyty v přírodě působí na vztahy mezi žáky, rozvoj jejich morálně volných vlastností, prohlubování vztahu k přírodě, posilování samostatnosti a odpovědnosti, rozvoj obratnosti a vytrvalosti.

Na rozvoj osobnosti žáků mají vliv i zájmové útvary. Dlouhodobou koncepčností a celoškolním záběrem v nich dominuje historický kroužek.

Chování a jednání žáků je kultivované, ve škole převládají dobré vztahy mezi žáky navzájem i mezi žáky a pedagogy. Velmi pěkně se žáci chovají i ke svému tělesně postiženému spolužákovi.

Podíl školy na rozvoji osobnosti žáků je nadprůměrný.

4.6 Hodnocení výchovného poradenství

Výchovné poradenství má ve škole trigonální organizační strukturu.

Výchovná poradkyně je prostředníkem mezi školou a odbornými pracovišti, především Okresní pedagogicko psychologickou poradnou. Vede administrativu dokumentace zdravotně postižených žáků, organizuje jejich reedukaci prostřednictvím několika pedagogů zaměřených na nápravu specifických poruch učení. Kromě toho má na starosti volbu povolání vycházejících žáků. Obstarává potřebné informace o nabídkách škol a poskytuje je ústní nebo písemnou transparentní formou žákům. Organizuje burzu středních škol a konzultuje s rodiči případné problémy.

O žáky se zdravotním postižením dále pečuje garant individuálních vzdělávacích programů. Vypracovává individuální vzdělávací programy (jejich obsah a forma jsou popsány v kapitole 2.2). Tato vyučující současně metodicky vede skupinu pedagogů, kteří se zabývají nápravou specifických poruch učení. Každý z nich má přidělenou skupinu žáků. Reedukace probíhá individuálně dvakrát po patnácti minutách týdně. Pro reedukaci je k dispozici odborný kabinet s doplňovaným inventářem pomůcek, učebnic a pracovních sešitů. O každém žákovi s individuálním vzdělávacím programem je veden pedagogický deník. Analýza výsledků reedukace zaznamenávaná v deníku slouží jako jeden z podkladů pro úpravu organizace speciální péče a plánu reedukace.

Výchovná poradkyně a garant individuálních vzdělávacích programů informují všechny ostatní zainteresované vyučující o diagnóze zdravotně postižených žáků a o vhodných postupech při vyučování v běžných hodinách.

Výchovná poradkyně i garant speciální péče hodnotí dobře spolupráci s Okresní pedagogicko psychologickou poradnou. V současné době společně uvažují o možnostech diagnostického filtru před vyšetřováním odbornými pracovníky poradny.

Výchovné poradenství je realizováno v souladu se stanovenou náplní činností. Pedagogové, kteří jsou v něm zainteresováni, mají způsobilost danou nejen svým odborným vzděláním, ale i vysokou mírou osobní invence. Poradenství je koncepční, potřebná dokumentace je pečlivě vedena. Úroveň výchovného poradenství je nadprůměrná.

4.7 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost školy

Rozsah a šíře zaměření mimotřídních aktivit jsou jedním ze specifíků školy. Řada těchto aktivit patří mezi poměrně běžné - lyžařské výcvikové zájezdy, pobyty v přírodě, sportovní soutěže nebo návštěvy kulturních akcí. Běžné jsou i recitační soutěže, olympiády z českého jazyka, soutěže přírodopisné a recitační. Výtvarné práce ze soutěží i normální výuky slouží často k výzdobě školy nebo jsou využívány pro občanské sdružení „Na vlastních nohou“.

K méně běžným patří Velikonoční výstavy, které spojují výrobu tradičních předmětů s aukcí dětských prací. Výtěžek aukce je poskytován nadaci pro tělesně postižené.

Ohlas ve veřejnosti mají koncerty pěveckých sborů, ať již veřejné nebo pro obyvatele penzionu důchodců.

„Barevné dny“ spojují kultivovanou recesi s navozením pozitivní nálady.

Zcela mimořádné jsou aktivity historického kroužku. V průběhu roku se jeho členové seznamují teoreticky i prakticky s pestrými úseky dějin regionu, od paleontologie po moderní dějiny. Redakce projektových seminárních prací nebo dokonce sborníku vede u žáků k dovednostem získávat informace, zpracovat je různou formou a využít je, často při praktické činnosti v terénu. Nezanedbatelný je i vliv této aktivity na plnění socializačních funkcí pro řadu žáků. Celoroční práce kroužku vrcholí celoškolskou didaktickou hrou na hradě Svojanově.

Naprosto mimořádná je v současné době připravovaná aktivita, nazývaná Středisko volného času (popsaná v kapitole 3.1).

Z přehledu aktivit vyplývá, že škola je zaměřena spíše na sportovní a kulturní nebo humanitní obory. Menší podíl mají aktivity přírodovědné, především matematické, fyzikální a chemické.

Všechny popsané aktivity mají podíl na formování osobnosti žáků, především jejich afektivních stránek. Tvoří vhodnou náplň volného času žáků a tím se podílí na prevenci negativních projevů v jejich chování. Škola je v tomto ohledu nadprůměrná.

4.8 Hodnocení činnosti školských zařízení, která jsou součástí školy

Součástí školy jsou školní jídelna a školní družina (IZO 117 800 627).

Školní jídelna se podílí na psychohygieně vzdělávacího procesu zajišťováním stravy v podobě hlavního denního jídla i dopoledních svačín. Výrazné je i působení kultivovaného prostředí školní jídelny. Provoz v jídelně je klidný. Žáci jsou pedagogy i pracovníky jídelny vedeni k pravidlům stolování.

Školní družina má 6 oddělení, do kterých je zařazeno celkem 132 žáků. Tři oddělení mají k dispozici samostatné místnosti, další tři oddělení využívají kmenové třídy prvního stupně. Pro svoji činnost může družina využívat sportovní areál školy a tělocvičnu. Některé žádané aktivity družiny jsou limitovány tím, že v dosažitelném okolí školy není přirozené přírodní území.

Dokumentace školní družiny je vedena v žádoucím rozsahu a obsahu.

Řád školní družiny vymezuje a popisuje pravidla jejího zaměření, organizace, docházky a zařazování žáků, pravidla pobytu a bezpečnosti žáků, přidělené prostory a dokumentaci.

Dále jsou vedeny zápisové listky, docházkový sešit pro nepravidelně přítomné žáky, přehledy výchovně vzdělávací práce a rozvrhy týdenní skladby činností.

Práce vychovatelek je členěna na odpočinkové činnosti (četba pohádek, stolní hry, kreslení, vyprávění, stavebnice, relaxační hry), zájmové a rekreační činnosti (plavání, pracovní technické činnosti, tělovýchova), přípravu na vyučování (didaktické a logiku rozvíjející hry) a jiné činnosti (besídky, výstavky, výuka základů německého jazyka).

V současné době vyvíjí ředitelství školy a školní vychovatelky snahu tuto dobrou náplň práce a její výsledky více zveřejňovat.

Činnost školní družiny má výrazný podíl na formování osobnosti žáků. Ve všech ohledech splňuje požadavky vyhlášky č. 87/1992 Sb. o školních družinách a školních klubech. Činnost školní družiny je spíše nadprůměrná.

5 ZÁVĚR

5.1 Závěry inspekce

Základní škola Svitavy, ul. Felberova je pracovištěm s téměř ideální kombinací dobrého vedení, dobrého pedagogického sboru a dobrých materiálně technických podmínek. Tyto tři faktory se navzájem pozitivně ovlivňují a vyvíjejí. Tím vznikají nadprůměrné podmínky pro výchovně vzdělávací proces, které jsou většinou nadprůměrně využívány pro jeho průběh

Celkově je možné školu hodnotit jako nadprůměrnou.

Hlavní zjištěná pozitiva:

- Ve škole je uplatňován participační model řízení školy.
- Plánování je členěno na strategické dlouhodobé cíle, taktické cíle s horizontem školního roku a operativní cíle s blízkým horizontem. Plánování vychází z analýz slabých a silných stránek školy a reaguje i na aktuální potřeby regionu školy.
- Kontrolní a informační systém využívá vnitřní počítačovou síť školy.
- Škola má vytvořen vnitřní klasifikační předpis.
- Obhospodařované a vytvářené finanční prostředky jsou využívány pro zlepšování podmínek výchovně vzdělávacího procesu.
- Vyučovací metody a postupy vycházejí z doporučení zvoleného vzdělávacího programu. Navíc jsou obohacovány o nejlepší doporučované postupy ostatních vzdělávacích programů, především o dramatickou výchovu, komunikaci a přístupy k žákům a integraci učiva různých oborů.
- Pro řadu žáků (přibližně 5 %) jsou zpracovány individuální vzdělávací programy.
- Pestrost metod a osobních přístupů jednotlivých pedagogů má rámeček společného cíle - obohacování osobnosti žáků.
- Mnozí žáci mají vytvořeny stereotypy potřebné pro základní osnovu učebního procesu: získávat informace - třídít je podle významu - zaznamenat je - použít je komunikaci nebo při řešení problémů.
- Škola připravuje otevření centra volného času dětí.

5.2 Doporučení inspekce k další činnosti školy

- Rozhodnout v nejbližší možné době o variantě řešení přijímaného počtu žáků, zřizovaných tříd a jejich umístění.
- Používaný systém kontroly, který porovnává žáka se skupinou, obohatit o hodnocení ve vztahu k osvojenému učivu. Využít pro to například četnější sledování průběhu vzdělávacího procesu nebo některou z objektivnějších autoevaluačních metod.
- Doplnit v tematických plánech časové rozvržení učiva.
- Neuvádět ve výroční zprávě osobní data, na která se vztahují ustanovení o jejich ochraně před zveřejněním.
- Zřídit alespoň polooborné učebny jednotlivých předmětů, především takových, které jsou náročné na názorné pomůcky, pozorování a pokusy.

5.6 Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
2. března 1999		Ředitel školy neměl ke zprávě připomínky.